

تاثیر رشد اقتصادی بر مصرف حامل‌های انرژی در ایران

ابوذر زنگویی نژاد - شهرام وصفی

دانشگاه تربیت مدرس

Vasfi1359@gmail.com

واژه‌های کلیدی: داده ستانده انرژی - شدت انرژی - ضرایب مستقیم - ضرایب مستقیم غیر مستقیم - تقاضای نهایی

چکیده

جدول داده - ستانده انرژی یکی از ابزارهای تحلیلی مهم برای بررسی و ارزیابی ساختار مصرف انرژی در اقتصاد است. هدف این مقاله بررسی مصرف انرژی در بخش‌های مختلف اقتصادی کشور، محاسبه ضرایب مستقیم و غیر مستقیم مصرف انرژی در آن بخش‌ها و ارزیابی تاثیر هر واحد رشد اقتصادی بر میزان مصرف حامل‌های مختلف انرژی است. این مقاله با استفاده از تحلیل جدول داده - ستانده انرژی که حامل‌های انرژی به صورت واحدهای فیزیکی بر آن تحمیل شده‌اند، به ارزیابی می‌پردازد. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که به ازای هر واحد رشد اقتصادی، بیشترین میزان مصرف گاز طبیعی، بنزین، نفت سفید، گازوئیل، نفت کوره و گاز مایع به ترتیب در بخش‌های آب، برق و گاز، حمل و نقل هوایی، ساخت فرآورده‌های نفتی و محصولات پتروشیمی، حمل و نقل جاده‌ای و حمل و نقل آبی رخ می‌دهد.

مقدمه

مصرف بالای انرژی در جهان باعث دو نگرانی در مورد آینده شده است؛ نگرانی اول در مورد انرژی‌های پایان پذیر و

نگرانی دوم در مورد انتشار آلاینده‌های گازی ناشی از مصرف انرژی. ابعاد نگرانی در این دو مورد بسیار گسترده است. چرا که تداوم عرضه انرژی‌های پایان پذیر، مانند نفت؛ با یک تردید جدی مواجه است و بدون شک آشکار شدن واقعیت‌های مربوط به عرضه انرژی اضطراب و ناهنجاری‌هایی را در جوامع مختلف ایجاد خواهد کرد.

پایان‌پذیری منابع انرژی با یک مشکل دیگری نیز مواجه است که آن رشد شتابان تقاضای انرژی از طرف کشورهای در حال توسعه می‌باشد. تکنولوژی‌های مورد استفاده در این کشورها ایجاب می‌کند که رشد اقتصادی در این کشورها، انرژی بر باشد و انتظار می‌رود که با وجود این رشد شتابان، تقاضای انرژی از طرف این کشورها، همچنان ادامه یابد. بنابراین نیازمندی به سوخت‌های پایان پذیر حداقل تا چند دهه بعد همچنان تداوم خواهد یافت (Miller, 1998, p385).

مصرف انرژی در ایران نیز در طول سال‌های گذشته روند پرشتابی به خود گرفته است و علاوه بر کل مصرف انرژی، شدت انرژی نیز در طول چهار دهه گذشته، همواره در حال افزایش بوده است. هرچند برخی از کارشناسان اقتصادی، این روند پرشتاب مصرف انرژی در ایران را ناشی از قرار گرفتن